

Вікторія ФІНІВ

Прикарпатський національний університет

Лексичний повтор в аксіологічних комунікативних актах персонажів у художньому тексті (на матеріалі сучасної української малої прози)

У світлі сучасних лінгвістичних студій актуальним є дослідження процесу мовленнєвої комунікації, зокрема тих її аспектів, що відбивають різні особливості адресантно-адресатної взаємодії. Одним із них є вираження ставлення учасників комунікації одне до одного, що есплікується мовленнєвим актом оцінки. Як репрезентант кваліфікації об'єкта в інтерактивному процесі оцінка значною мірою відображає мету учасників спілкування та загальний зміст повідомлення.

Досліджуючи категорію оцінки, учені розкривають явище оцінної модальності (Вольф О.), диференціюють елементи комунікативної оцінної рамки та аксіологічної структури висловлень (Гончарова Н.), розглядають семантико-прагматичні особливості вираження оцінних смислів (Арутюнова Н., Цимбал Н.), інтерпретують поняття самооцінки (Гончарова Н.), характеризують мовні засоби вираження аксіологічного значення (Островська О., Кононенко І.), аналізують функційне навантаження оцінних лексем у структурі висловлення і тексту (Соловій У., Яшенкова О.), типологізують комунікативні стратегії і тактики, спрямовані на продукування оцінного значення чи реагування на нього (Бобошко Т., Гончарова Н., Овсієнко Л., Цимбал Н.). Проте недостатньо, на наш погляд, розкрито види і характер засобів вербалізації аксіологічного процесу крізь призму прагмалінгвістики, зокрема у вираженні іллокутивної мети мовців, рівня досягнення ними перлокутивного ефекту, варіативності реагування на оцінку. Лексичний повтор в експлікації кваліфікативного (оцінного) значення в мовленнєвому акті оцінки теж не був належним чином проаналізований. Цим зумовлена актуальність обраної теми.

Мета нашого дослідження полягає у розкритті ролі повторних лексичних номінацій в аксіологічній тактико-стратегічній діяльності персонажів сучасної української малої прози.

Реалізація поставленої мети передбачає виконання таких **завдань**:

- висвітлити поняття „оцінка”, „аксіологічні комунікативні стратегії і тактики”, „оцінний мовленнєвий акт”;
- розглянути типології оцінок, наявні в сучасних лінгвістичних працях;
- охарактеризувати лексичний повтор з погляду репрезентації ним оцінних смислів у художньому тексті, зокрема у вираженні комунікативної мети мовців та їх комунікативних стратегій і тактик.

Для досягнення мети і розв’язання поставлених завдань використовуємо синтезовану методику. Зокрема описовий метод сприяв відбору та систематизації фактичного матеріалу, інтерпретації основних понять, гіпотетико-дедуктивний як різновид аксіоматичного методу використано для виокремлення лексичних повторів з оцінною семою, метод лінгвостилістичного аналізу – для характеристики комунікативно-прагматичних особливостей лексичного повтору у художньому тексті, кількісний – застосовано з метою визначення частотності вживання повторів лексем у діалогах персонажів сучасної української малої прози. Використання вказаної вище сукупності методів сприяє різнобічній інтерпретації та аналізу лексичного повтору, зокрема виявленню його оцінності у досліджуваних текстах.

Матеріалом дослідження послужили зразки діалогів, наявні в сучасній українській малій прозі (твори В. Даниленка, Є. Концевича, Я. Мельника, Г. Шкляра). Критерієм відбору одиниць для аналізу (десять повторюваних сегментів) стала наявність оцінної семантики повторюваних лексем у мовленнєвій взаємодії персонажів, яку розглядаємо як аналог спонтанної комунікації, що дає змогу комплексно інтерпретувати та декодувати значення повторних номінацій у мовленнєвих актах оцінки.

У сучасних наукових розвідках категорія оцінки інтерпретуються мовознавцями крізь призму:

- функціональної лінгвістики – з погляду модального значення, яке вона породжує (Арутюнова Н., Вольф О.);
- прагматики – в аспекті реалізації ілюкутивного потенціалу оцінних висловлень (Гончарова Н., Соловій У.);
- лінгвостилістики – у дослідженні засобів вербалізації аксіологічних смислів (Яшенкова О.) та в аналізі оцінного значення атрибутивів (Кононенко І.);
- теорії комунікації – з точки зору тактико-стратегічної діяльності комунікантів (Бобошко Т., Овсієнко Л.).

Відсутність єдиного підходу до тлумачення поняття оцінки зумовлена, з одного боку, складністю оцінної діяльності, з іншого – множинністю критеріїв, взятих за основу при її інтерпретації. Розкриваючи поняття оцінки,

опираємося на твердження Н. Арутюнової, на думку якої, оцінка – це „думка про предмет, яка виражає його характеристику з точки зору категорії цінності”¹ та О. Вольф, яка інтерпретує оцінку як позитивну чи негативну кваліфікацію об’єкта.² При цьому вважаємо за доцільне наголосити на факторі суб’єктивізму як важливому чинникові явища оцінності.

Для глибшого розкриття феномена оцінки розглянемо детальніше погляди вчених на цю категорію. Аналізуючи оцінку у функціональному аспекті, О. Вольф виділяє абсолютні та порівняльні оцінки, а також аксіологічні номінації типу *de dicto* (стосується не судження про події, а самої події, факту) та *de re* (стосується самих об’єктів, приписуючи їм ті чи ті властивості, кваліфікуючи їх).³

Окремої уваги заслуговує класифікація, розроблена Н. Арутюною. На її переконання, „аксіологічні значення представлені в мові двома основними типами: загальнооцінним та частковооцінним”.⁴ Перший тип виражає холістичну (абсолютну, підсумкову) оцінку й реалізується атрибутивами *хороший* або *поганий* та їх синонімами з різними конотативними відтінками. До частково-оцінної групи відносяться лексеми, які оцінюють лише один із аспектів об’єкта.⁵ Разом з тим, як зазначає І. Кононенко, формування оцінної структури визначається як контекстуальними умовами, так і лексико-семантичними особливостями атрибутива,⁶ оскільки оцінність наявна у семантиці лексеми або безпосередньо декодується в контексті.

Варто зазначити, що оцінне значення повністю реалізується лише в аксіологічній структурі, що позначає комплекс мовленнєвих дій, спрямованих на досягнення певної ілюкутивної мети через трансформації ціннісного світу комунікантів.⁷ До семантичної структури оцінного акту входять такі компоненти: суб’єкт, об’єкт, характер оцінки (позитивний чи негативний), аргументація і оцінні мовні структури. Суб’єкт оцінки виражає своє ставлення до об’єкта оцінки, опираючись при цьому на нормативні, стереотипні уявлення про об’єкт і шкалу оцінювання. Об’єкт оцінювання також вбирає в себе суб’єктивні та об’єктивні властивості.⁸ Власне, саме наявність такої структури дає можливість виокрем-

¹ Н. Арутюнова, *Типы языковых значений: Оценка. Событие. Факт*, Москва 1988, с. 61.

² Е. Вольф, *Функциональная семантика оценки*, Москва 1985, с. 13.

³ *Ibidem*, с. 14.

⁴ Н. Арутюнова, *op. cit.*, с. 75.

⁵ *Ibidem*, с. 75–78.

⁶ І. Кононенко, *Компоненти оцінної структури прикметників* [в:] „Мовознавство”, № 3, 1980, с. 54–60.

⁷ Л. Овсієнко, *Інтенційна спрямованість оцінних висловлень у ситуації міжособистісного спілкування* [в:] *Збірник матеріалів I Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції*, Черкаси 2012, с. 60.

І. Кононенко, *op. cit.*, с. 54–60.

⁸ Е. Вольф, *op. cit.*, с. 23.

лювати аксіологічні комунікативні стратегії і тактики. У нашому дослідженні послуговуємося класифікаціями оцінних стратегій і тактик, запропонованими Т. Бобошко, Н. Гончаровою, Л. Овсієнко та Н. Цимбал. Розглянемо детальніше кожну з них. Так, Т. Бобошко систематизує стратегії і тактики учасників спілкування відповідно до психологічного налаштування комунікантів (кооперативні / конфліктні), за рівнем відкритості, симетрії і способу комунікації (презентація, маніпуляція, конвенція), залежно від мети учасників спілкування (регулятивні, диктальні, модальні).⁹ Л. Овсієнко диференціює стратегічно-тактичний комплекс оцінки у зв'язку із ситуацією спілкування (гармонійна, конфліктна, консенсусна).¹⁰ Н. Цимбал виділяє два типи оцінних комунікативних тактик: ті, які застосовуються адресантом для продукування оцінного значення (непряма позитивна / негативна оцінка), і ті, які використовуються адресатом для реагування на нього. У структурі другого типу виділено активно-захисні, пасивно-захисні, атакувальні та нейтральні комунікативні тактики.¹¹ У структурі персональної стратегічно-тактичної взаємодії нами виявлено мовленнєві тактики, спрямовані на продукцію чи рецепцію оцінного значення у зв'язку з конситуативними умовами спілкування.

Окрім того, керуючись наявністю відповідних складників (комунікатор, комунікант та повідомлення з оцінною семантикою), більшість мовознавців виокремлюють комунікативний акт оцінки. Так, Н. Гончарова досліджує категорію оцінки та аксіологічний комунікативний акт, акцентуючи на формальних показниках. У системі комунікативної оцінної моделі нею виділено ряд елементів, серед яких визначальну роль відіграють такі: мета, тактика, реалізація, реакція, результат оцінювання.¹² Акцентуючи на твердженнях названих вище вчених, при характеристиці мовленнєвого акту оцінки беремо до уваги особливості комунікативної ситуації (кооперація чи дисенсус; продукування чи сприйняття оцінки), мету учасників спілкування (інформативна, маніпулятивна, персуазивна) та засоби її втілення (оцінні комунікативні стратегії і тактики).

Без сумніву, основним репрезентантом оцінки є лексеми з кваліфікативною семою. На наше переконання, саме редуплікація лексем такого типу сприяє актуалізації оцінного значення. Матеріал нашого дослідження засвідчує: повтор лексем, наявний у структурі оцінних комунікативних актів,

⁹ Т. Б о б о ш к о, *Комунікативні стратегії і тактики та оцінні висловлення* [в:] „Лінгвістика ХХІ століття”, 2013, № 2013, с. 53–55.

¹⁰ Л. О в с і є н к о, *op. cit.*, с. 60–62.

¹¹ Н. Ц и м б а л, *Оцінні тактики діалогічного дискурсу (на матеріалі сучасної англійської мови)* [в:] *Актуальні проблеми природничих та гуманітарних наук у дослідженнях студентської молоді „Родзинка – 2008”*: Х Всеукраїнської студентської наукової конференції, 24–26 квіт. 2008 р., Черкаси 2008, с. 137–139.

¹² Н. Г о н ч а р о в а, *Самооцінка в англомовному дискурсі* [в:] „Гуманітарний вісник. Серія Іноземна філологія”, Черкаси 2000, № 4, с. 129–134.

виражаючи аксіологічний смисл у них, є: маркером комунікативних стратегій і тактик, спрямованих на продукцію або рецепцію кваліфікативного значення зі знаком „+”, засобом вираження і сприйняття негативної оцінки, виразником самооцінки персонажа, ревілентом комунікативних дій оцінно-маніпулятивного типу.

Розглянемо кожен з них:

1) маркер комунікативних стратегій і тактик, спрямованих на продукцію або рецепцію кваліфікативного значення зі знаком „+”. Розглянемо текст: *Сприйняла дружина голубку чисто по-жіночому: – Гарна, гарна... гм... З отакими красунями отак з доброго дива не розлучаються... Чого б то він?*¹³ Повтор лексеми *гарна, гарна*, який виступає експліцитним смисловим конектором оцінної комунікативної тактики прямого компліменту, сприяє реалізації підтекстового імпліцитного змісту (інформація, яка входить у приховані наміри відправника повідомлення). Апелюючи до тексту оповідання, наголосимо, що прихований намір дружини (посяти сумніви у чоловіка) є виправданим, оскільки незрозумілою залишається причина та мета продажу надзвичайно красивої голубки її чоловікові. Таким чином, окрім розкриття підтексту, лексичний повтор у поданому сегменті художнього тексту виконує роль носія прямого позитивного оцінного значення.

Розглянемо приклад, де градуальність (вищий ступінь вияву) оцінки є виразником персуазивної комунікативної мети мовця, а лексичний повтор ілюструє реакцію на позитивну оцінку: – *У тебе є кращій тато, – каже мама. / – Він мені не тато, – відповідаю я.*¹⁴ Одружившись вдруге, мати будь-якими зусиллями намагається примусити сина кликати свого чоловіка батьком. Заперечення *він мені не тато*, вжите в реактивній репліці адресата, з одного боку, свідчить про використання мовцем активно-захисної тактики незгоди з оцінкою, з іншого – сигналізує про низький ступінь перлокутивного ефекту (матері не вдалося переконати сина), що підтверджується текстом оповідання: – *Та він тебе годує! Вдягає і до школи возить! Хатку купив, а ти на нього кажеш „дядько”?* – *сердиться мама.*¹⁵ Окрім експліцитної оцінки порівняльного типу (атрибут *кращій*), продукованої адресантом, імпліцитне аксіологічне навантаження несе, на наш погляд, і повтор лексеми *тато*. У редуплікованій у висловленнях адресата й адресанта лексемі *тато* закладено оцінні семи: „він про тебе піклується”, „рідний”, „свій”, „хороший”. Таким чином, повтор, використаний у висловленні дочки, нівелює перлокутивний ефект повідомлення як вагомий елемент успішності мовленнєвого акту і маркує комунікативну тактику незгоди з оцінкою та негативної непрямої оцінки;

¹³ Є. Концевич, *Голубко моя сиза* [в:] *Вечера на дванадцять персон: Житомирська прозова школа*, Київ 1997, с. 111.

¹⁴ В. Даниленко, *Сон із дзьоба стрижа: Оповідання*, Львів 2007, с. 301.

¹⁵ *Ibidem*, с. 301.

2) засіб вираження і сприйняття негативної оцінки. Розглянемо інший приклад: – *Ти – фашист!* – *затинаючись і зриваючи горло закричав я. – Фашист!*¹⁶ Як видно з тексту, малого Ваву здавна дражили німцем. Причиною цього стали раптові приступи мовчання у хлопця. Незважаючи на зусилля, які докладав герой задля попередження нападів (робив письмові завдання, зачував напам'ять уривки текстів, озвучуючи частину з них перед дзеркалом), їх все ж не вдалось уникнути. Редуплікація лексеми з негативним оцінним компонентом *фашист* у репліці персонажа є виразником негативного ставлення до співрозмовника. Наявність пресупозиційних знань комунікантів (для українців концепт „фашист” апіорі несе негативне навантаження) є детермінантою напластування додаткових негативних сем на подану оцінку, закладену у слові „німець”. Таким чином, контекстуальні умови, спільні фонові знання учасників мовленнєвого акту, конотативні семи дозволяють маркувати оцінку, виражену лексичним повтором як негативну.

Порівняймо ще: – *Я не повія.* / – *Ти ж самотня, самотня!* – *в розпачі гукнув він. – Самотня, нещасна жінка, оглушена цоканням своїх шпильок. ... – ... А я просто йду. Це єдине, що тримає мене як жінку, заради чого встаю і лягаю, щоб відпочити і знову йти.* / – *Ти хвора, – мотнув головою, – хвора, хвора...*¹⁷ Для кращого розуміння сутності комунікативної ситуації розглянемо ширший контекст: чоловік закохується у жінку, і перше, що його в ній захоплює, – це хода. Стукіт каблуків Таміли вчувається йому і вдень, і вночі, підіймає зі сну, змушує стежити за коханою. Проте героїня відмовляє у взаємності: *...якби я жила з чоловіком, я була б просто з одним чоловіком.* У самотності, на власне переконання Таміли, вся її привабливість, жіночність та індивідуальність. Аксіосемантика повторних лексем, застосованих у комунікативному ході адресата, свідчить про дисфемізацію (заміна позитивного забарвлення негативним) мовленнєвого акту. Позамовні дії адресанта (відмова жінки стосовно пропозиції Якова) є детермінантою зміни настроїв адресата, його прагматичного налаштування (маючи щирі почуття до жінки, але до кінця не усвідомлюючи причини відмови, Яків своїми словами її ображає). Проте спроба образити кохану не є іллокутивною метою персонажа, мовленнєві вчинки чоловіка, швидше за все, виражають його розпач і є наслідком загострення емоційної напруги. Таким чином, лексичні повтори *самотня, самотня, хвора, хвора, хвора*, вжиті у поданій діалогічній єдності, окрім експлікації оцінки, виконують роль маркерів психо-емоційного стану персонажа, виразників його почуттів і переживань.

Матеріал дослідження показує, що повтор лексем, наявний у висловленнях комунікантів, може бути виразником оцінки особи-неучасника інтерактивного

¹⁶ Г. Шкляр, *Фософрична Мері* [в:] *Вечера на дванадцять персон: Житомирська прозова школа*, Київ 1997, с. 348.

¹⁷ В. Даниленко, *Зачаровані ходю* [в:] *Вечера на дванадцять персон: Житомирська прозова школа*, Київ 1997, с. 158.

процесу. Простежимо на прикладі: – *Цей кордупель, – обурювалася Роксоланина мати, – малий, негарний, кривоногий. Про що ти з ним говориш? / – А про що з ним говорити?.. – здивувалася доня.*¹⁸ Матері не до вподоби доньчин обранець, тому жінка намагається будь-яким способом оберекти Роксолану від стосунків з кавалером. Оцінка, виявлена у поданій комунікативній ситуації, стосується об'єкта-неучасника мовленнєвого акту. Іллокутивна мета адресанта – запобігти спілкуванню закоханих. Для її реалізації відправник повідомлення (мати) обирає тактики дискредитації третьої особи та запиту інформації, які є латентним виразником іллокуції адресанта і спрямовані на прийняття негативної оцінки адресатом в реагуючому комунікативному ході. Мати прагне, щоб дочка, зрозумівши, що з обранцем навіть нема про що поговорити, обірвала з ним спілкування. Комунікативні дії адресата кваліфікуємо як активно-захисні. Нейтралізація оцінного значення у репліці-реакції відбувається шляхом застосування комунікативної тактики „буферизації” оцінки, прийом „відповіді запитанням на запитання”;

3) виразник самооцінки персонажа. Розглянемо детальніше: – *А ви Софа?.. / – Ах, молодий чоловіче, – пильно глянула в очі жінка, – яка я Софа? Софа – це мудрість, а я – Соня.*¹⁹ Модальна аксіологічна рамка поданого комунікативного акту характеризується збігом суб'єкта та об'єкта оцінювання, що свідчить про наявність явища самопрезентації. Об'єктом оцінки у такому типі комунікативного акту є сам адресант, комунікативною метою якого є бажання почути комплімент, потреба у схваленні себе або своїх дій, прийнятті до певного кола людей, де існують такі ж стандарти поведінки. Це підтверджується контекстом: щоб нівелювати відчуття чоловічого страху перед жінкою, Софія, називаючи себе Сонею, наголошує на своїй легковажності та безпосередності. Для реалізації прагматичної цілі мовця у „я-концепції” персонажем обрано комунікативні тактики іронії (*ах, молодий чоловіче*), запиту (*яка я Софа?*), інтерпретації (*Софа – це мудрість*) та констатації факту (*а я – Соня*). Засобом реалізації власне аксіологічних (самооцінка з додатковою інтерпретацією та констатацією факту) є лексичний повтор *Софа? – Софа – Соня*.

Проаналізуємо ще один приклад: *Не проганяйте мене, – заплакав Петренко, зрозумівши, що його проганяють. – Простіть мене! Я такий самотній! Я поїхав, щоби втекти від себе. Я проклятий, проклятий!*²⁰ Для кращого розуміння ситуації спілкування подамо ширший контекст: перебуваючи на екскурсії, Петренко відлучається від групи і зустрічається зі своїми батьками, проте герой розуміє, що батьки давно померли і спілкування з ними – візія. Зустріч триватиме доти, доки син не спитає про батьківську смерть. Очікуване

¹⁸ *Ibidem*, с. 170.

¹⁹ *Ibidem*, с. 152.

²⁰ Я. Мельник, *Телефонуй мені, говори зі мною. Оповідання, повісті, роман*, Київ 2012, с. 15.

питання є причиною того, що сина проганяють. Одним із засобів самопрезентації адресанта у поданому сегменті художнього тексту є повтор атрибута **проклятий**, що разом із конотативно маркованою лексемою *самотній* та інтерпретацією преактомовленневих позамовних дій персонажа *я поїхав, щоби втекти від себе* дозволяє маркувати мовленнєвий акт як оцінний. Самоцінне висловлення, виражене лексичним повтором, вживається з метою викликати співчуття у співрозмовників;

4) ревілент комунікативних дій оцінно-маніпулятивного типу: – *Вазмі персікі! Очін, очін вкуса! – гаряче шепотів високий молодий чоловік. / ... й почав спрагло шепотіти: – Какой большой! Очін ... очін...*²¹ Повторна лексема **очін-очін** у речовій характеристиці маркує гіперболізацію в ініціативному комунікативному ході адресанта, метою використання якої є надання оцінному висловленню адресанта більшої ваги, та інтерпретує дії відправника повідомлення як маніпулятивні. Високо оцінивши власний товар і таким чином заохочуючи Люсю до купівлі песиків, продавець застосовує комунікативні тактики маніпулятивного типу: навіювання, вигідної пропозиції, спонування до дій.

Аналіз матеріалу дослідження дає підстави зробити такі висновки: дистантний чи контактний лексичний повтор, наявний у мовленні персонажів малої прози, може спрямовуватися на вираження позитивної чи негативної оцінки. Вжитий в ініціативній репліці адресанта, він є індикатором актуалізації певних ознак об'єкта оцінювання, експлікатором іллокутивної мети мовця і виразником комунікативних стратегій і тактик продукування оцінного значення. Використаний у комунікативному ході адресата повтор лексем може бути експлікатором постостійного значення, тобто реакції співрозмовника на висловлену оцінку, що виражається прийняттям оцінки, коригуванням твердження співбесідника або незгодою з оцінкою. Окрім того, модифікація реалізації оцінних сем повторних номінацій сприяє втіленню двовекторного – маніпулятивно-аксіологічного – іллокутивного потенціалу висловлення, надаючи фрагментам художнього тексту властивостей непрямих мікроактів спонування до дій.

ЛІТЕРАТУРА

- Арутюнова Н., *Типы языковых значений: Оценка. Событие. Факт*, Москва 1988.
 Бобошко Т., *Комунікативні стратегії і тактики та оцінні висловлення* [в:] „Лінгвістика ХХІ століття”, 2013, № 2013, с. 51–58.
 Вольф Е., *Функциональная семантика оценки*, Москва 1985.
 Гончарова Н., *Самооцінка в англomовному дискурсі* [в:] „Гуманітарний вісник. Серія Іноземна філологія”, № 4, Черкаси 2000, с. 129–134.

²¹ В. Даниленко, *Сон із дзьоба стрижа*, Львів 2007, с. 94.

- Кононенко І., *Компоненти оцінної структури прикметників* [в:] „Мовознавство”, № 3, 1980, с. 54–60.
- Овсієнко Л., *Інтенційна спрямованість оцінних висловлень у ситуації міжособистісного спілкування* [в:] *Збірник матеріалів I Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції*, Черкаси 2012, с. 59–62.
- Островська О., *Категорія оцінки у структурі англомовного художнього тексту: теоретичні аспекти, мовні засоби реалізації* [в:] *Лінгводидактична організація навчального процесу з іноземних мов у вузах. Колективна монографія*, Львів 1996, с. 89–98.
- Соловій У., *Оцінно-образна номінація у художньому тексті (на матеріалі етюду М. Коцюбинського)* [в:] „Вісник. Літературознавство. Мовознавство. Фольклористика”, вип. 12–13, Київ 2002, с. 48–52.
- Цимбал Н., *Оцінні тактики діалогічного дискурсу (на матеріалі сучасної англійської мови)* [в:] *Актуальні проблеми природничих та гуманітарних наук у дослідженнях студентської молоді „Родзинка – 2008”*: X Всеукраїнської студентської наукової конференції, 24–26 квіт. 2008 р., Черкаси 2008, с. 136–138.
- Яшенкова О., *До питання про оцінку в діалозі* [в:] *Синтаксис, семантика і прагматика мовних одиниць: Збірник наукових праць*, Київ 1992, с. 152–157.

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

- Вечера на дванадцять персон: Житомирська прозова школа*, Київ 1997.
- Даниленко В., *Сон із дзьоба стрижа: Оповідання*, Львів 2007.
- Мельник Я., *Телефонуй мені, говори зі мною. Оповідання, повісті, роман*, Київ 2012.

PRAGMATISM OF LEXICAL REPETITION IN AXIOLOGICAL COMMUNICATIVE ACTS IN WORK OF ART (AS EXEMPLIFIED BY MODERN UKRAINIAN PROSE)

The article establishes the role of the repeated nominations in the development and implementation of a strategic-tactical narrative of a character. It also describes the conception of estimation as well as analyzes the essence of “Evaluative-shaped nomination,” “axiological strategy and tactics,” and “estimates speech act”. Moreover, the paper presents a typology of communication strategies and tactics, determines the role of repeated lexemes in formulating and implementing assessment in the expression of dominant and recessive assessment

Key words: lexical repetition, assessment, communicative noise, communicative act, illocution, axiological communication strategies and tactics.